

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. ŻURAWIA 4 skr. pt. 24 00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 28-37-04, 29-35-69

ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

TELEFON DYŻURNY: 21-34-34

BD/180/15/86

MŁODZIEŻ O SOBIE I SWOJEJ PRZYSZŁOŚCI /3/

Zapis wyników badania

Maj 1986

Opracowanie zawiera wyniki badania "Młodzież o sobie i swojej przyszłości /3/", zrealizowanego w dniach 21-25 kwietnia 1986 r. wśród uczniów ostatnich klas szkół średnich i zawodowych. Przedstawiono je w formie prostych rozkładów odpowiedzi na pytania zawarte w ankiecie.

Dane z tegorocznych badań zostały porównane, o ile było to możliwe, z danymi z dwóch wcześniejszych badań przeprowadzonych wśród młodzieży¹. Porównaliśmy je także z wynikami badania przeprowadzonego wśród nauczycieli w styczniu br., a także z danymi odnoszącymi się do reprezentacji dorosłej części naszego społeczeństwa.

Informacje przedstawione w opracowaniu zostały ujęte w następujące bloki zagadnień.

1. Podstawowe dane o zbiorowości badanych uczniów.
2. Młodzież o sobie i opinie o młodym pokoleniu
  - cenione wartości życiowe,
  - ocena szans realizacji celów i dążeń życiowych młodzieży i perspektywy w tym zakresie,
  - najbliższe plany życiowe,
  - opinie o środowisku młodzieżowym
3. Opinie o rzeczywistości społeczno-politycznej kraju:
  - stosunek do ustroju i systemu społeczno-politycznego,
  - ocena podstawowych instytucji życia politycznego kraju,
  - postrzeganie i stosunek do głównych sił politycznych: Kościoła, PZPR i opozycji politycznej,
  - młodzież o skali i przyczynach niezadowolenia społecznego,
  - uznawane przez młodzież autorytety w sferze polityki.

1. Podstawowe dane o zbiorowości badanych uczniów²

Ogółem w badaniach uczestniczyło 1190 uczniów, w tym największą grupę stanowili uczniowie zasadniczych szkół zawodowych /47,3%/, nieco

---

¹ "Młodzież o sobie i swojej przyszłości /1/" - badanie sondażowe przeprowadzone w okresie listopad-grudzień 1983 r. na 1288-osobowej reprezentatywnej próbie uczniów ostatnich klas szkół średnich i zawodowych, a więc absolwentów z roku szkolnego 1983/1984. "Młodzież o sobie i swojej przyszłości /2/" - badanie sondażowe przeprowadzone w dniach 23 kwietnia - 3 maja 1985 r. na 1132-osobowej reprezentatywnej próbie uczniów ostatnich klas szkół średnich i zawodowych. Dla jasności zapisu w zestawieniach i tabelach trzy wymienione badania określamy skrótowo: pierwsze - "Młodzież '84", drugie - "Młodzież '85", trzecie - "Młodzież '86".

² Badanie było przeprowadzone techniką audytoryjną /uczniowie sami wypełniali ankiety, zdarzały się więc przypadki opuszczania pytań/, stąd też przy niektórych pytaniach występują braki danych.

mniejszą - techników /27,0%/ i liceów ogólnokształcących /17,2%/, najmniejszą zaś liceów zawodowych /7,4%/. Jest to reprezentatywna, ogólnopolska próba uczniów kończących szkoły średnie i zawodowe.

W badanej zbiorowości chłopcy stanowili prawie 50%, dziewczęta zaś - ponad 41%. W miastach mieszkało ponad 56% respondentów /w tym w małych do 20 tys. mieszkańców - 18,7%, w średnich - 20-100 tys. prawie 20% w dużych powyżej 100 tys. - ponad 17%, na wsi zaś 42,6%.

Pochodzenie społeczne uczniów: ponad 27% to dzieci robotników wykwalifikowanych, 7,1% - niewykwalifikowanych, a 18,4% - rolników. Prawie 5% uczniów wywodzi się z rodzin inteligenckich, a 6,8% z rodzin, w których jedno z rodziców zajmuje kierownicze stanowisko średniego lub wyższego szczebla. Ponad 6% rodziców uczniów to specjaliści ze średnim wykształceniem, ponad 4% to pracownicy handlu i usług, a 3,3% to przedstawiciele tzw. prywatnej inicjatywy.

Przynależność uczniów do organizacji młodzieżowych: 21,3% - członkowie ZSMP, 15,6% - ZHP, 14,9% - ZMW.

Stosunek młodzieży do wiary i praktyk religijnych:

- wierzący i praktykujący regularnie	- 66,2%
- wierzący i praktykujący nieregularnie	- 22,9%
- wierzący, ale niepraktykujący	- 6,1%
- niewierzący i niepraktykujący	- 2,4%
- niewierzący, ale chodzący do Kościoła	- 1,0%.

Sytuacja materialna rodziny - 1/3 badanych stwierdziła, że powodzi im się bardzo dobrze lub całkiem nieźle, ponad 51% - że średnio, a prawie 15%, że nie najlepiej lub że są w ciężkiej sytuacji materialnej.

2. Młodzież o sobie i opinie o młodym pokoleniu

Źeniome wartości życiowe

Badanym przedstawiono listę wartości życiowych z prośbą o określenie ważności każdej z nich. Wskazania uczniów pozwoliły na ustalenie hierarchii ich dążeń i celów życiowych /tab.1/.

Tabela 1

Wartości życiowe	"Młodzież '86"		"Młodzież '84" ^a	
	odpowiedź "zdecydowanie tak" %	ranga lb.	wybory %	ranga lb.
Szczęśliwe życie rodzinne	84,8	1	84,8	1
Samodzielne mieszkanie	75,0	2	.	.
Ciekawa praca	63,4	3	64,9	2
Grono przyjaciół	61,3	4	26,6	3
Ciekawe, pełne przygód życie	44,3	5	20,0	5
Wysokie dochody	42,5	6	25,9	4
Możliwość korzystania z dóbr kultury	41,3	7	6,7	9
Możliwość rozwijania swoich zainteresowań, zdobycia wiedzy	39,7	8	.	.
Spokojny, zapewniony byt bez niespodzianek	27,5	9	19,3	6
Możliwość wpływu na życie kraju	17,7	10	11,6	7
Wykształcenie	14,3	11	11,6	8
Kierownicze stanowisko w pracy	6,2	12	1,8	10

^a Respondenci mieli możliwość wyboru jedynie 3 najważniejszych dla nich wartości.

Dla uzyskania informacji o tym, jak powszechne jest odcinanie się od spraw ogólnospołecznych i orientowanie się głównie na sprawy osobiste zadaliśmy pytanie: "Mówi się, że w dzisiejszych trudnych czasach nie można przejmować się sprawami innych, że należy myśleć przede wszystkim o sobie. Czy zgadzasz się z taką opinią?"

	"Młodzież '86"	Próba ogólnopolska '86 ³
Tak	14,7	30,5
Nie	80,6	65,2
Trudno mi powiedzieć	0,4	4,0

³ "Aktualne wydarzenia /2/" - badanie sondażowe przeprowadzone w dniach 20 marca-4 kwietnia br. na ogólnopolskiej 1498-osobowej reprezentatywnej próbie dorosłej ludności.

Ocena szans realizacji celów i dążeń życiowych młodzieży
i perspektywy w tym zakresie

W kolejnych badaniach młodzieży **zadawano** pytanie: „Czy obecnie młodzież w Polsce ma szanse realizacji swoich celów i dążeń życiowych?”

Odpowiadano /dane w procentach/:

	<u>"Młodzież '86"</u>	<u>"Młodzież '85"</u>	<u>"Młodzież '84"</u>
tak	53,8	38,9	30,6
nie	38,2	45,7	46,2
trudno mi powiedzieć	0,8	14,8	22,8

Natomiast przewidywania co do rozwoju sytuacji w ciągu najbliższych 5 lat były następujące (dane w procentach/:

	<u>"Młodzież '86"</u>	<u>"Młodzież '85"</u>
nastąpi wyraźna poprawa	3,5	2,0
nastąpi pewna poprawa	25,5	20,7
będzie mniej więcej tak samo	52,8	47,1
nastąpi pewne pogorszenie	9,2	6,0
nastąpi znaczne pogorszenie	2,4	3,0
trudno mi powiedzieć	2,5	20,9

Najbliższe plany życiowe

Deklarowane przez uczniów szkół średnich zamierzenia życiowe na najbliższe lata /dane w procentach/:

	<u>"Młodzież '86"</u>	<u>"Młodzież '84"</u>
studia na wybranym kierunku	45,0	36,5
praca w zakładzie uspołecznionym	26,1	26,1
nauka w szkole pomaturalnej	13,1	15,8
służba wojskowa	4,8	.
praca w gospodarstwie rolnym	2,7	2,5
wyjazd za granicę	1,6	.
praca w zakładzie prywatnym	1,0	2,0
założenie własnego sklepu, warsztatu	0,8	4,0

Deklarowane przez uczniów zasadniczych szkół zawodowych plany życiowe na najbliższe lata /dane w procentach/:

	<u>"Młodzież '86"</u>	<u>"Młodzież '84"</u>
praca w zakładzie uspołecznionym	31,8	27,1
nauka w technikum	48,8	48,8
służba wojskowa	5,1	•
praca w gospodarstwie rolnym	4,2	2,1
praca w zakładzie prywatnym	3,0	6,5
wyjazd za granicę	1,9	•
praca w firmie polonijnej	1,6	1,4
założenie własnego warsztatu, sklepu	1,1	3,0

Badanym zadano również pytanie: "Gdybyś miał możliwość wyjazdu za granicę, to czy wyjechałbyś z Polski"? Odpowiadano /dane w procentach/:

	<u>"Młodzież '86"</u>	<u>"Młodzież '84"</u>
tak, nawet na stałe	8,0	8,7
tak, w celach zarobkowych	51,0	48,1
tak, tylko w celach turystycznych	31,9	36,0
nie chcę w ogóle z Polski wyjeżdżać	3,4	4,0
trudno mi powiedzieć	0,8	3,2

Opinie o środowisku młodzieżowym

Badani na podstawie własnych obserwacji stwierdzili, że niżej przedstawione zjawiska są charakterystyczne dla większości i znacznej części środowiska młodzieżowego /tab.2/.

Tabela 2

Zjawiska	<u>"Młodzież '86"</u>		<u>"Nauczyciele '86"^a</u>	
	wybory %	ranga lb.	wybory %	ranga lb.
1	2	3	4	5
Nałogowe palenie papierosów	91,0	1	61,0	3
Konsumpcyjny model życia	87,5	2	85,0	1

cd. tabeli 2

1	2	3	4	5
Pijaństwo	72,6	3	22,9	12
Brak zaangażowania w życie społeczne i polityczne kraju, brak wartości ideowych	66,2	4	73,1	2
Bezkrytyczne stosowanie się do wymogów mody /"szpanerstwo"/	66,0	5	35,1	11
Obojętność wobec spraw innych ludzi, znieczulica	58,7	6	57,1	5
Bezkrytyczne przejmowanie wzorów życia od młodzieży z Zachodu	51,6	7	44,4	8
Brak szacunku dla tradycji	50,3	8	48,7	6
Brak szacunku dla nauczycieli	48,9	9	47,0	7
Zbytńia swoboda seksualna	43,1	10	.	.
Niechęć do nauki - pogarda dla wiedzy	42,1	11	57,8	4
Małe ambicje życiowe, zanik aspiracji życiowych	40,7	12	38,3	10
Brak szacunku dla rodziców	34,8	13	16,6	13
Cynizm, pogarda dla ogólnie uznawanych wartości	28,8	14	36,1	9
Narkomania	28,4	15	5,6	14
Brak zainteresowań	25,0	16	.	.

^a "Szkoła, młodzież, nauczyciel" - badanie sondażowe przeprowadzone w dniach 8-16 stycznia 1986 r. na ogólnopolskiej 1425-osobowej reprezentatywnej próbie nauczycieli szkół podstawowych, średnich i zawodowych. Dla jasności zapisu określamy je skrótowo "Nauczyciele '86".

Mówiąc natomiast o źródłach konfliktów i niechęci w swoim środowisku uczniowie uważają, że przyczyną ich powstania są:

"Młodzież '86"

pozycja materialna rodziców	43,9%
charakter pracy rodziców, zajmowane przez nich stanowiska	34,8%
przynależność rodziców do PZPR	32,7%

poglądy polityczne młodzieży	29,9 %
stosunek młodzieży do wiary i praktyk religijnych	23,9 %
wykształcenie rodziców	23,0 %

Wypowiadając się na temat przejawów nierówności w szkole, ponad 51% badanych stwierdziło, że nauczyciele zawsze jednakowo traktują wszystkich uczniów niezależnie od tego, kim są ich rodzice, 31% mówiło, że zdarza się, że o ocenach decydują nie wiadomości ucznia, lecz to, kim są jego rodzice. Prawie 16% natomiast uważało, że zawsze jest tak, iż nauczyciele jednych uczniów traktują lepiej, innych zaś gorzej, w zależności od pozycji rodziców.

3. Opinie o rzeczywistości społeczno-politycznej kraju

Stosunek do ustroju i systemu społeczno-politycznego

Ocena dorobku ustroju socjalistycznego. Ustrój socjalistyczny przyniósł ludziom w Polsce /dane w procentach/:

	<u>"Młodzież '86"</u>	<u>"Młodzież '85"</u>	<u>"Młodzież '84"</u>
więcej korzyści niż strat	37,5	36,2	27,4
tyle samo korzyści co strat	35,5	28,1	26,1
więcej strat niż korzyści	21,7	20,9	30,0
trudno mi powiedzieć	1,5	13,7	15,9

"Czy po dotychczasowych doświadczeniach warto dalej budować socjalizm w naszym kraju?" Odpowiadano:

	<u>"Młodzież '86"</u>
tak	59,3%
nie	24,8%
trudno mi powiedzieć	3,9%

Badanym przedstawiono opinie o naszej rzeczywistości społeczno-politycznej. Rozkład odpowiedzi respondentów podzielających te opinie zawiera tabela 3.

Tabela 3

w procentach

Opinie	"Młodzież '86"	"Młodzież '85"	"Młodzież '84"	"Nauczyciele '86"
Ogranicza się swobodę działania przeciwników ustroju	63,6	60,2	66,0	•
Istnieje tolerancja światopoglądowa	56,7	44,2	29,7	68,1
Gwarantuje się i przestrzega swobody obywatelskie	55,6	54,2	50,0	61,4
Istnieje wiele form samorządności obywateli	52,5	48,1	40,7	57,5
Demokratycznie sprawuje się władzę	40,8	44,1	40,1	55,5
Wszyscy mają równe szanse życiowe niezależnie od pochodzenia społecznego	38,1	46,8	44,4	46,9
Istnieje silna opozycja polityczna	33,4	33,3	37,1	13,5
Gwarantuje się wszystkim obywatelom przyzwoity standard życia	32,8	46,1	41,2	25,9
Wszyscy mają jednakowe szanse życiowe niezależnie od światopoglądu i przynależności partyjnej	30,4	36,2	33,9	45,2
Brak większych różnic w poglądach politycznych obywateli	29,5	26,2	24,7	26,6
Wpływ ogółu obywateli na rządzenie krajem	26,7	33,4	27,2	28,5
Równe szanse życiowe niezależnie od sytuacji materialnej	26,1	35,5	31,5	•

Ocena podstawowych instytucji życia politycznego kraju

Stopień akceptacji poszczególnych instytucji badano zadając pytanie o ocenę ich wpływu na losy kraju. Procentowy rozkład odpowiedzi pozytywnych /wpływ zdecydowanie korzystny i korzystny/ był następujący /dane w procentach/:

	<u>"Młodzież '86"</u>	<u>"Młodzież '85"</u>	<u>"Młodzież '84"</u>
Sejm	77,0	78,1	71,8
Kościół	67,9	65,9	82,7
Wojsko	63,2	57,7	61,1

Rząd	62,8	61,2	61,0
PRON	53,7	52,6	45,6
Organizacje młodzie- żowe	52,5	43,0	47,3
PZPR	51,2	49,9	45,5
Milicja	48,7	•	•
ZSL	40,1	36,2	31,2
SD	38,2	35,9	27,8
Opozycja polityczna	28,2	24,1	31,0

Postrzeganie i stosunek do głównych sił politycznych

A. Kościół

Stopień tolerancji religijnej badano zadając pytanie o stosunek młodzieży do religii. Odpowiadano następująco:

	<u>"Młodzież '86"</u>
sprawa całkowicie prywatna, deklarowana obojętność wobec poglądów innych ludzi	44,4%
dążenie do upowszechniania swego stosunku do religii bez stosowania form nacisku	28,6%
sprawa prywatna, deklarowanie chęci, aby poglądy innych ludzi były podobne do głoszonych przez badanego	26,0%
skłonność do upowszechniania swoich poglądów do religii, nawet stosując pewne formy nacisku	0,7%

"Czy ludzie o zasadniczo różnym stosunku do wiary mogą w pełni się zrozumieć?" Odpowiadano /dane w procentach/:

	<u>"Młodzież '86"</u>	<u>Próba ogólnopolska '86</u>
tak	72,3	80,6
nie	24,9	12,8
trudno mi powiedzieć	0,3	6,3

Badanych zapytano również czyje przede wszystkim interesy reprezentuje Kościół. Odpowiadano /dane w procentach/:

	<u>"Młodzież '86"</u>	<u>"Młodzież '85"</u>
wszystkich wiernych	49,8	54,0
całego społeczeństwa	25,6	19,8

hierarchii kościelnej	20,3	18,7
prawdy, wyższych wartości moralnych	19,6	19,2
opozycji politycznej	4,7	5,1
wszystkich ludzi pracy	3,7	•
grup silnie związanych z Kościołem	1,9	4,0
ogółu robotników	1,2	2,7

Ponad 50% badanych uważa, że gdyby Kościół miał większy wpływ na kierowanie krajem, to sytuacja Polski byłaby lepsza, 23,2%, że taka sama, a blisko 10%, że gorsza. Około 9% nie potrafi natomiast jednoznacznie określić swego stanowiska w tej sprawie.

B.PZPR

Zdaniem młodzieży, PZPR reprezentuje przede wszystkim interesy /dane w procentach/:

	<u>"Młodzież '86"</u>	<u>"Młodzież '85"</u>
wszystkich swoich członków	27,6	25,7
ZSRR i państw socjalistycznych	25,1	19,9
elity władzy - ludzi władzy	20,3	19,0
aparatu partyjnego	18,6	22,2
całego społeczeństwa	17,4	14,3
wszystkich ludzi pracy	12,5	13,2
ludzi o postępowych poglądach, socjalistycznych	6,8	•
ogółu robotników	5,3	9,1

Zainteresowanie badanych przygotowaniem do X Zjazdu PZPR przedstawiało się następująco /dane w procentach/:

	<u>"Młodzież '86"</u>	<u>Próba ogólnopolska '86</u>
- w ogóle nie interesują się tymi przygotowaniem, nic nie wiedzą na ten temat	44,3	42,5
- wykazują niewielkie zainteresowanie	38,9	40,0
- interesują się nimi specjalnie, w miarę uważnie czytają /słuchają/ informacje na ten temat	15,5	18,4

Oczekiwania, nadzieje wiązane z X Zjazdem PZPR można określić jako /dane w procentach/:

	<u>"Młodzież '86"</u>	<u>Próba ogólnopolska '86</u>
niewielkie	41,8	32,8
żadne	36,2	29,0
duże	13,9	12,8
bardzo duże	2,5	1,5
trudno mi powiedzieć	2,2	23,7
	}78,0	}61,8
	}16,4	}14,3

C. Opozycja polityczna

Badani uczniowie uważają, że opozycja polityczna reprezentuje przede wszystkim interesy /dane w procentach/:

	<u>"Młodzież '86"</u>	<u>"Młodzież '85"</u>
własne	30,2	30,2
ludzi chcących dokonać zmian w Polsce	28,7	29,0
swoich przywódców	18,1	22,2
całego społeczeństwa	13,6	12,2
państw Zachodu	13,2	11,2
ludzi pracy	8,9	•
robotników	5,4	7,0
inteligencji	2,0	1,8

Interesowaliśmy się także opiniami o działalności podziemia politycznego. Przedstawiliśmy im poglądy i opinie o osobach prowadzących działalność w podziemnych strukturach "Solidarności". Odsetki respondentów zgadzających się z poniższymi opiniami przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4

w procentach

Opinie	<u>"Młodzież '86"</u>	<u>"Nauczyciele '86"</u>	<u>Próba ogólnopolska '85^a</u>
1	2	3	4
Wskazują na błędy władzy i przyczynia się tym samym do poprawy sytuacji w kraju	34,4	30,9	31,3
Występują w obronie społeczeństwa, walczą o słuszne, ważne sprawy Polaków	31,0	12,4	19,3

cd. tabeli 4

1	2	3	4
Mają dobre koncepcje, których wprowadzenie w życie mogłoby przyczynić się do wyjścia z kryzysu	27,2	17,6	19,7
Swoją działalnością przyczyniają się do zakłócenia porządku i spokoju społecznego	23,0	31,4	30,7
Ich działalność służy interesom wrogów Polski	17,6	25,1	24,3
Ich koncepcje są niemożliwe do wprowadzenia w życie	12,4	24,4	21,6
Swoją działalnością utrudniają wyjście kraju z kryzysu	10,8	15,2	16,8
Głoszone przez nich hasła są jedynie parawanem dla działalności antysocjalistycznej	9,9	22,8	15,3
Ich działalność nie ma żadnego znaczenia	6,8	17,5	18,7
Swoją działalnością utrudniają proces demokratyzacji życia w kraju	5,9	16,5	14,0
a/ "Aktualne problemy /2/" - badanie sondażowe, przeprowadzone w dniach 9-16 grudnia 1985 r. na 1479-osobowej ogólnopolskiej próbie dorosłej ludności.			

Stosunek do zachowań władzy wobec osób prowadzących antyustrojową działalność polityczną przedstawia się następująco /dane w procentach/:

	<u>"Młodzież '86"</u>	<u>"Nauczyciele '86"</u>	<u>Próba ogólnopolska '85</u>
Powinno się karać:			
- tak jak dotychczas	29,8	18,5	15,3
- surowiej	24,1	16,2	17,4
- łagodniej	15,7	14,7	14,7
W ogóle nie powinny być karane te osoby	18,7	18,5	22,2

Badani uczniowie oceniali również publikacje z nielegalnego obiegu, tzw. "bibułę". Podzielali pogląd, że:

	<u>"Młodzież '86"</u>
wszystkie lub większość są ciekawe, interesujące	23,1%
nieliczne są ciekawe, interesujące	21,2%
wszystkie są nieciekawe, nieinteresujące	2,4%

Natomiast 45,8% uczniów zadeklarowało, że nie zetknęło się z tymi publikacjami.

Młodzież o skali i przyczynach niezadowolenia społecznego

Według młodzieży niezadowolenie społeczeństwa powodują:

	<u>"Młodzież '86"</u>
podwyżki cen	72,8%
złe zaopatrzenie	36,4%
wysokość płac, zarobków	33,7%
zła, opieszala, biurokratyczna praca urzędów	28,7%
nieliczenie się władzy ze społeczeństwem	25,0%
nieprawdziwe przedstawianie rzeczywistości przez prasę, radio, telewizję	23,8%
nadmierne przywileje osób na stanowiskach	20,6%
spekulacja	17,2%
utrata przez społeczeństwo zdobyczy Sierpnia '80	10,3%
nieprzestrzeganie zasad praworządności	7,1%
wysokie dochody prywatnej inicjatywy	5,0%

Młodzież pytana o to, co się stanie, jeśli postrzegane przez nią przyczyny niezadowolenia nie zostaną usunięte wskazywała:

	<u>"Młodzież '86"</u>
będzie narastać niezadowolenie	61,9%
nic się nie stanie - ludzie już pogodzili się z losem	16,7%
nastąpi gwałtowny wybuch niezadowolenia	16,0%
nie wiem, trudno mi powiedzieć	0,9%

Uznawane przez młodzież autorytety w sferze polityki

Na pytanie: "Gdybyś chciał/a/ dowiedzieć się prawdy o jakimś wydarzeniu politycznym w kraju, to do kogo zwrócił/a/byś się z prośbą o informacje lub z jakich źródeł skorzystał/a/byś?". Badana młodzież odpowiadała:

	<u>"Młodzież '86"</u>
- codzienne prasa, tygodniki, radio, telewizja	43,1%
- nielegalne wydawnictwa, rozgłośnie zachodnie	21,2%
- rodzice	20,6%
- działacze organizacji młodzieżowych	12,4%
- nauczyciel	11,8%
- ksiądz, duchowny	10,3%
- działacze podziemia politycznego	8,9%
- koledzy, koleżanki	8,0%

Szczegółowe opracowanie wyników badania "Młodzież o sobie i swojej przyszłości /3/" zostanie przedstawione po dokonaniu dalszych analiz i obliczeń statystycznych.